

Joustavuus opintosuunnitelmissa ja opiskelussa

Korkeakoulujen opetuksesta vastaavien
vararehtoreiden tapaaminen

Petri Suomala
Koulutuksesta vastaava vararehtori
Aalto-yliopisto

19.3.2024

Koulutuksen kasautuminen - lähtökohtia

Koulutettaessa entistä suurempi osa nuoria, ja tavoiteajassa etenemisen korostuessa, voidaan odottaa yhä useamman oppijan kiinnostuksen täsmentyvän joko opintojen aikana tai niiden päätyttyä

- Kiinnostuksen täsmentyminen on yleisin syy hankkia uusi opinto-oikeus. Nuoremmilla vaikuttavat opiskeluun liittyvät tekijät, kun taas vanhemmilla työllistymiseen liittyvät. (Salminen & Murto 2019)
- Motivaatio hidastaa opintoja jopa 40 %:lla oppijoista (Eurostudent VIII)
- Saako opiskelija ohjausta, jos ei ole tyytyväinen nykyisiin opintoihinsa?

Tutkintojen arvostus on työmarkkinoilla pieniä osaamiskokonaisuuksia korkeampi

- Juurisyyt ensimmäisen ja toisen tutkinnon suorittamiseen varsin yhtenevät
- Onko ratkaisu toimivan ja kysytyn 'tuotteen' uudelleensuunnittelu vai sellaisen (uuden) 'tuotteen' kehittäminen, jolle toivotaan lisää kysyntää

Nykyistä laaja-alaisempien kandidaattiohjelmien mahdollisuudet

Tilaa kiinnostuksen tarkentumiselle opintojen aikana

- Useampia suuntautumisvaihtoehtoja pääaineissa ja maisteriohjelmissa
- Tutkintonimike on sama suuntautumisesta riippumatta

Opintojen laaja-alaisuus ja valinnanvapaus opinnoissa ovat eri asioita

- Hyvä pohja useampaan alaan vaatii tarpeeksi yhteisiä ja yleisempiä opintoja
- Korkeakoulu vastaa tutkinnon osaamistavoitteiden täyttymisestä
- Laajat pakolliset yhteiset opinnot voivat turhauttaa opiskelijoita, toisaalta myös valintojen tekeminen itse aiheuttaa stressiä
- Kurssien ryhmittely, niin kutsuttu kurssipooli on yksi koeteltu käytännön ratkaisu: pooleilla lisättiin hieman valinnanvapautta laajoissa pakollisissa yhteisissä perusopinnoissa

Nykyistä temaattisesti selkeämpien kandidaattiohjelmien mahdollisuudet

”Vuosikurssimaiset” ohjelmat näyttävät sitouttavan hyvin opiskeluun

- Valmistumisaste ja opintojen läpäisyajat ovat hyvät
- Tiivis opiskeluyhteisö kannattelee (toisaalta pahimmillaan sulkee ulos)
- Selkeän temaattisen perustan koetaan yleensä yhdistyvän selkeisiin työllisyysnäkyymiin

Harkitusti valinnanvapautta opinnoissa

- Etukäteen suunnitellut polut vähentävät omien opintojen suunnittelusta koettua kuormittumista

Toisaalta: Rajalliset mahdollisuudet suuntautua uudelleen olemassa olevan opinto-oikeuden puitteissa, eli jos ei tunnu omalta, niin helposti vaihdetaan ohjelmaa kokonaan

Pienten osaamiskokonaisuuksien mahdollisuudet

Tarvittaisiin tietopohjaista (esimerkiksi opintojen suoritusdata) analyysia useiden tutkintojen suorittamisesta ja useiden opinto-oikeuksien hakemisesta:

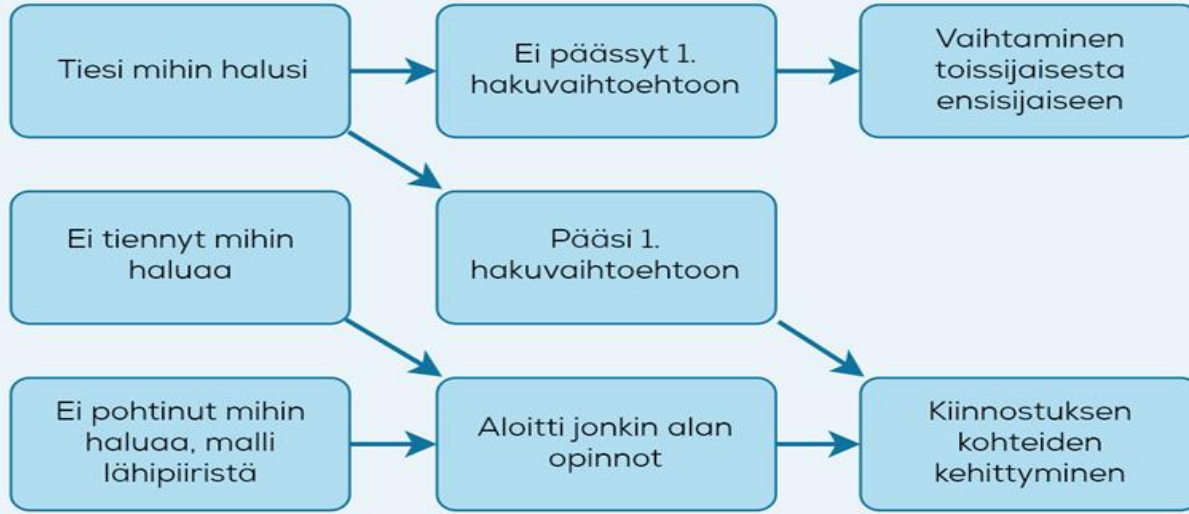
- Tunnistettavat tyypilliset alayhdistelmät (joita kannattaisi erityisesti lähteä ratkomaan)
- Toteutuuko ilmiö, alan vaihtaminen, tyypillisesti yhden korkeakoulun sisällä tai korkeakoulujen välillä
- Suoritetaanko samanaikaiset vai peräkkäiset tutkinnot
- Suoritetaanko myös alkuperäinen tutkinto vai vaihdetaanko aidosti koulutusohjelmaa

Kasautuvia yhdistelmiä korvaavaa täydennyskoulutusta

- Laajempia opiskelumahdollisuuksia ristiinopiskeluna
- Alanvaihtajille muut väylät kuin ensikertalaisten hakijoiden kanssa samat (sisäinen siirtymä, siirtohaku, maisterihaku)

1. korkeakouluopintoihin hakeutuminen

Kiinnostuksenkohteiden löytyminen/muuttuminen

Opintojen jälkeisen elämän pohdinta

1. opinnoilla varma ammatti

1. opinnot kiinnostuksen perusteella

Toissijaiset tekijät

Sisään pääsyn helppous / vaikeus

Opiskelupaikkojen sijainti

Sosiaaliset tekijät

Sosiaalinen paine aloittaa opinnot / tietyn alan opinnot

Kumppanin opiskelupaikka tai asuinpaikka

1. korkeakouluopinnot

Opiskeluvaikkeudet

Opintojen sisällön ja odotusten vastaamattomuus

Opiskelukavereiden puute

Siirtoväylien ongelmat

Kiinnostuksen kohteiden kehittyminen

Valmistuminen

Työllistymismahdollisuuksien laajentaminen

Pelko tutkinnon riittämättömyydestä

Ammatillinen kehittyminen / Oppiminen

Käytännön syyt, varavaihtoehto, opiskelijaedut

Työelämä

Tutkinnon riittämättömyys (pätkätyöt, epävarmuus)

Työttömyys

Työelämän murrokset, alan luonteen muutos

Ammatillinen kehittyminen / Oppiminen

Alanvaihto

Elämäntilanne

Itsenäistyminen

Terveys

Perhe

A!

**Kiitos
aalto.fi**